
**Plán místního územního systému ekologické stability pro
katastrální území Vranovská Ves
(samostatná část Odůvodnění územního plánu Vranovská
Ves)**

Pořizovatel:

**MěÚ Znojmo, odbor územního plánování a strategického rozvoje, oddělení
územního plánování**

Zhotovitel:

**Ing. Darek Lacina, Ondráčkova 556/199, 628 00 Brno
autorizovaný projektant ÚSES, číslo autorizace 02798**

Brno

květen 2019

1. OBSAH

1. Obsah.....	2
2. POPIS ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ, ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY.....	3
2.1. SOUČASNÝ STAV DOKUMENTACE ÚSES	4
2.2. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	4
2.2.1. Geologie.....	4
2.2.2. Geomorfologie.....	5
2.2.3. Pedologie	5
2.2.4. Klima	6
2.2.5. Hydrologie	6
2.2.6. Biogeografie	6
2.2.7. Fauna	15
2.3. POPIS A ANALÝZA AKTUÁLNÍHO STAVU KRAJINY,	15
3. NÁVAZNOST NA NADREGIONÁLNÍ A REGIONÁLNÍ SES, KONCEPCE NÁVRHU MÚSES.	18
3.1. NADREGIONÁLNÍ ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY	18
3.2. REGIONÁLNÍ ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY	18
3.3. MÍSTNÍ (LOKÁLNÍ) ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY.....	18
3.4. INTERAKČNÍ PRVKY	18
3.5. REŽIMY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY.....	19
3.5.1. Zvláště chráněná území	19
3.5.2. NATURA 2000	19
3.5.3. Významný krajinný prvek	19
3.5.4. Přírodní park.....	19
3.6. OBECNÉ ZÁSADY ZAJIŠTĚNÍ FUNKČNOSTI ÚSES	19
3.7. POPIS JEDNOTLIVÝCH VĚTVÍ MÍSTNÍHO ÚSES.....	20
3.8. ŘEŠENÍ KOLIZNÍ SITUACE	21
3.9. POUŽITÉ ZKRATKY.....	22
3.10. LITERATURA A ZDROJE	22
4. TABULKOVÁ ČÁST	23
4.1. STRUKTURA TABULKY	23
4.2. POPIS SKLADEBNÝCH ČÁSTÍ ÚSES.....	24

2. POPIS ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ, ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

Návrh plánu lokálního (místního) systému ekologické stability je řešen pro katastrální území Vranovská Ves, které se nalézá v severní části okresu i obvodu obce s rozšířenou působností Znojmo.

Nadmořská výška osciluje v rozpětí od 383 m n. m. (v místě, kde na JV opouští území Hostěradský potok) až po 475 m n. m. na záp. hranici pod vrcholem Kraví hory na okraji lesního komplexu.

K. ú. Vranovská Ves se vyznačuje převahou orné půdy, avšak významný je i podíl lesa (cca 1/3). Podrobnější údaje uvádí tabulka:

Druh a způsob využití pozemku	Výměra [ha]
orná půda	239,91
zahrada	8,35
ovocný sad	2,37
trvalý travní porost	6,32
lesní pozemek	149,27
vodní plocha	0,71
zastavěná plocha a nádvoří	6,48
ostatní plocha	16,40

Zdroj: ČSÚ, stav k 31.12.2016

Oproti statistickým údajům je třeba podotknout, že výraznou plochu orné půdy v jižní části katastru překrývají dva solární parky.

Koeficient antropického ovlivnění krajiny činí 0,636, což značí silné antropické ovlivnění vegetace.

Obecně se jedná převážně o intenzivně zemědělsky využívanou krajinu s dominancí orné půdy ve velkých blocích především v severní polovině území, maloplošné obdělávání je nevýznamné. Půdy mohou být při velkoplošném obdělávání ohroženy erozí. Louky a pastviny jsou soustředěny v podstatě pouze okolo Hostěradského potoka v těsné blízkosti osady Hostěrádky a na několika plochách ve Vranovské Vsi. Zatrávněny jsou i solární parky v jižní části řešeného území, které jsou ale dle KN vedeny stále jako orná půda. Lesní plochy tvoří souvislý komplex jižně až východně od Vranovské Vsi (přechází na další katastrální území). Mají pestrou druhovou skladbu, ve které mírně převažuje borovice lesní. Kromě tohoto lesního komplexu jsou v severní části řešeného území v blocích orné půdy tři drobné izolované plošky s převahou jehličnanů (borovice a modřín, méně smrk) doplněné dubem, habrem a dalšími náletovými dřevinami. Severozápadně až západně od obce se v rozsáhlých

blocích orné půdy vyskytují sporadicky zbytky mezí s převážně silně ruderalizovaným bylinným patrem, které je místy méně, jindy více doplněno o náletové dřeviny (bez černý, růže šípková), či zbytky původních ovocných výsadeb. Vodní plochy jsou zastoupeny dvěma menšími rybníčky. Jeden se nalézá ve Vranovské Vsi, druhý v osadě Hostěrádky.

2.1. SOUČASNÝ STAV DOKUMENTACE ÚSES

Do roku 2018 byly vypracovány tyto dokumentace:

1. Generel místního ÚSES Přírodního parku Jevišovka – vypracovala společnost LÖW & spol.,s.r.o., Brno v roce 1993.
2. Plán místního ÚSES v k. ú. Vranovská Ves - vypracovala společnost LÖW & spol.,s.r.o., Brno v roce 1998.
3. Územní plán obce Vranovská Ves – vypracoval A-projekt Znojmo v roce 2006.
4. Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje – účinné od 3. 11. 2016.

Hlavní účel plánu lokálního systému ekologické stability pro k. ú. Vranovská Ves:

- Vymezení a návaznost prvků ÚSES na okolní katastrální území
- Zapracování dokumentace plánu ÚSES do Územního plánu Vranovská Ves
- Opatření k ochraně a tvorbě ŽP, zvelebení krajiny a zvýšení její ekologické stability, podpora biodiverzity krajiny
- Zachování a tvorba krajinného rázu (podpora strukturálních prvků krajiny a estetických hodnot, jedinečnosti a mnohotvárnosti krajiny)
- Vytvoření předpokladů pro opatření proti erozi a pro případná protipovodňová opatření

2.2. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

2.2.1. Geologie

Z geologického hlediska zkoumané území leží v Českém masivu, jižní části moravské větve moldanubika. Skalní podloží tvoří intenzivně metamorfované a migmatitizované horniny prekambriického stáří. Jejich složitý metamorfní a tektonický vývoj byl ukončen variskou orogenezí, k níž náleží žilné horniny převážně aplitického charakteru. Charakteristická je přítomnost těles granulitu, amfibolitu a hadce. Základní horninou je leukokratní migmatit, vzniklý intenzivní regionální migmatitizací biotitické pararuly a granulitu. Méně intenzivně migmatitizované varianty těchto hornin - drobně okatý oftalmický migmatit a rekrystalovaný granulit - jsou s leukokratním migmatitem spjaty pozvolnými přechody.

Plošně převažuje leukokratní migmatit, místy masívní leukokratní migmatit. Ostrůvkovitě se vyskytují migmatitizovaná biotitická pararula s přechody do oftalmického migmatitu, leukokratní migmatit s reliktami granulitu a východně od Vranovské Vsi větší blok rekrystalovaného granulitu. Od J až JZ do území zasahuje granit. Severně od obce Vranovská Ves se nalézá ostrůvek ruly.

Podél vodních toků jsou situovány kvartérní (holocenní) fluvialní sedimenty, které v horních částech údolnic přecházejí do delofluviálních smíšených sedimentů. Ostrůvkovitě na ně nasedají deluviální kamenité až hlinito-kamenité nepevněné sedimenty.

2.2.2. Geomorfologie

Území leží na okraji Českomoravské vrchoviny při kontaktu s Dyjskosvrateckým úvalem.

Geomorfologicky je území členěno:

soustava Česko-moravská soustava

 podsoustava Česko-moravská soustava

 celek Jevišovická pahorkatina

 podcelek Znojemská pahorkatina

 okrsek Bojanovická pahorkatina (vých. výběžek území)

 okrsek Pavlická pahorkatina (dominantní).

Převažují mírně zvlněné plošiny, které pouze u okrajů jsou rozčleněny zařezávajícími se toky. Plošiny jsou zpravidla bez nápadnějších pahorků, jediné zpestření reliéfu tvoří malá údolí.

Pavlická pahorkatina je pahorkatina s mírně zvlněným povrchem a širokými úvalovitými údolními, budovaná cordieritickými migmatity, biotickými ortorulami, migmatitickými a bítešskými rulami. Bojanovická pahorkatina je pahorkatina s plochým zvlněným povrchem prořezaným různě zahluubenými údolními Jevišovky a jejich přítoky. Je budovaná biotitickou rulou, migmatitickou a bítešskou ortorulou.

2.2.3. Pedologie

Zcela dominují mírně kyselé kambizemě, v plochých sníženinách na plošinách přecházející v kambizemě pseudoglejové a lokálně i v gleje, ty se nacházejí i podél malých potoků. Na úpatích svahů, hlubších zvětralinách a sprašových závějích jsou udávány luvizemě, pod jehličnatými kulturami na plošinách kambizemě podzolované. Zcela vzácně se na svazích vyskytují rankery a litozemě jsou výjimečnými unikáty. Podél větších toků jsou vyvinuty glejové fluvizemě. Půdy mají světle hnědou barvu.

Při bližším pohledu mají výraznější postavení kambizemě modální, na S a Z jsou výrazné plochy kambizemí luvických, zatímco v lesním komplexu převažuje mozaika kambizemí mesobazických, dystrických a dystrických rankerových, doplněných o luvizemě modální a oglejené, v údolnicích s pseudoglejí modálními, případně glejovými. V prostoru vlastní zástavby se objevuje hnědozem modální a podél Hostěradského potoka pak glej fluvický. Podél bezejmenné vodoteče skrz Vranovskou Ves je glej modální.

Dle bonitace zemědělských půd se v řešeném území nejčastěji vyskytují tyto hlavní půdní jednotky:

HPJ 12 Hnědozemě, případně hnědé půdy nasycené a hnědé půdy illimerizované, včetně slabě oglejených forem na svahových hlínách; středně těžké s těžší spodinou; vláhové poměry jsou příznivé, ve spodině se projevuje místy převlhčení; silně náchylné k vodní erozi (K = 0,50)

HPJ 29 Hnědé půdy, hnědé půdy kyselé a jejich slabě oglejené formy převážně na rulách, žulách a svorech a na výlevných kyselých horninách; středně těžké až lehčí, mírně šterkovité, většinou s dobrými vláhovými poměry; středně náchylné k vodní erozi (K = 0,32)

HPJ 32 Hnědé půdy a hnědé půdy kyselé na žulách, rulách, svorech a jim podobných horninách a výlevných kyselých horninách; většinou slabě až středně šterkovité, s vyšším obsahem hrubšího písku, značně vodopropustné, vláhové poměry jsou velmi závislé na vodních srážkách; nenáchylné k vodní erozi (K = 0,19)

HPJ 37 Mělké hnědé půdy na všech horninách; lehké, v ornici většinou středně šterkovité až kamenité, v hloubce 0,3 m silně kamenité až pevná hornina; výsušné půdy (kromě vlhkých oblastí); nenáchylné k vodní erozi (K = 0,16)

HPJ 47 Pseudogleje modální, pseudogleje luvické, kambizemě oglejené na svahových (polygenetických) hlínách, středně těžké, ve spodině těžší až středně skeletovité, se sklonem k dočasnému zamokření; vysoká ohroženost utužením; bez ohrožení větrnou erozí; silně náchylné k vodní erozi (K = 0,43)

HPJ 50 Kambizemě oglejené či glejové a pseudogleje modální, dystrické či kambické na žulách, rulách a jiných pevných horninách (které nejsou v HPJ 48,49), středně těžké lehčí až středně těžké, slabě až středně skeletovité, se sklonem k dočasnému zamokření; vysoká ohroženost acidifikací; bez ohrožení větrnou erozí; středně náchylné k erodovatelnosti (K = 0,33)

HPJ 64 Gleje modální, stagnogleje modální a gleje fluvické či kambické a pseudogleje glejové na svahových hlínách, nivních uloženinách, jílovitých a slinitých materiálech, zkulturněné, s upraveným vodním režimem, středně těžké až velmi těžké, bez skeletu nebo slabě skeletovité; vhodné k zatravnění; bez ohrožení větrnou erozí; středně náchylné k vodní erozi (K = 0,40)

HPJ 68 Gleje modální i modální zrašelinělé, gleje histické, černice glejové zrašelinělé na nivních uloženinách v okolí menších vodních toků, půdy úzkých depresí včetně svahů, obtížně vymežitelné, středně těžké až velmi těžké, nepříznivý vodní režim; velmi vhodné k zatravnění; vysoká ohroženost acidifikací i utužením; bez ohrožení větrnou erozí; silně náchylné k vodní erozi (K = 0,49).

2.2.4. Klima

Podnebí je mírně teplé a srážkově podprůměrné, dle Quitta je území řazeno do oblasti MT 9, která přechází na východě do MT 11. V regionu se projevují častější vlivy mediteránního klimatu přívalovými dešti při častějším JV proudění. Zimy jsou však relativně suché a relativně chladné. Může se projevovat föhnové proudění za Alpami, které podporuje rozkolísanost teplot a suchost klimatu. Na odlesněných plošinách jsou podmínky pro vznik silného přízemního větru. Expoziční klima se projevuje pouze na vzácných strmějších svazích - nejteplejší jsou pak jihozápadní, nejchladnější severovýchodní svahy.

2.2.5. Hydrologie

Zkoumané území je odvodňováno do Jevišovky, jež pramení i ústí mimo toto území. Severní část k.ú. Vranovské Vsi odvodňuje Stanůvka, Střední část Hostěrádský potok a jižní část Plenkovický potok.

Podle mapy Regiony povrchových vod v ČSR (V. Vlček, 1971) spadá sledované území do oblasti nejméně vodné, specifický odtok činí 0-3 l/s/km², s nejvodnějším obdobím únor až březen, retenční schopnost je velmi malá, odtok je velmi silně rozkolísaný, koeficient odtoku je velmi nízký (0 – 0,10).

Podle mapy Regiony mělkých podzemních vod v ČSR (H. Kříž, 1971) patří sledované území do oblasti podzemních vod se sezónním doplňováním zásob, nejvyšší stavy hladin podzemních vod a vydatnosti pramenů jsou v březnu a dubnu, nejnižší stavy jsou v červenci a srpnu, průměrný specifický odtok podzemních vod je menší než 0,30 l/s/km².

2.2.6. Biogeografie

Řešené území se nachází v Jevišovickém biogeografickém regionu č. 1.23, který leží v hercynské biogeografické podprovincii. Zasahují do něj následující biochory:

-3BS Rozřezané plošiny na kyselých metamorfitech v suché oblasti 3. v.s.

Reliéf je velmi plochý, převažují rozsáhlé zcela mírně zvlněné plošiny, které pouze u okrajů jsou rozčleněny zařezávajícími se toky. Plošiny jsou zpravidla bez nápadnějších pahorků,

jediné zpestření reliéfu tvoří malá údolí. Výrazná údolí v typu prakticky chybí, jejich hloubka dosahuje zpravidla pouze do 40 m a jen výjimečně jsou se skalami (např. v údolí Jevišovky v Jevišovickém bioregionu).

Hercynské dubohabřiny (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*) s jedlí zde výrazně dominují, místy je vegetace na jižních svazích doplněná i o teplomilné břekové doubravy (*Sorbo torminalis-Quercetum*). Podél větších potoků se vyskytují olšové luhy (*Stellario-Alnetum glutinosae*), na prameništích jasanové luhy (*Carici remotae-Fraxinetum*), na místech s déle stagnující vodou i bažinné olšiny (*Carici acutiformis-Alnetum*). Mimo les na prudších svazích jsou i acidofilní trávníky svazu *Koelerio-Phleion phleoidis*.

-3RS Plošiny na kyselých metamorfitech v suché oblasti 3. v.s.

Tato biochora zasahuje do území jen okrajově při severní hranici.

Přehled STG zastoupených v řešeném území

Řešené území se nachází převážně v 2. (bukodubovém) vegetačním stupni, v severozápadní až západní části se jedná o 3. (dubobukový) vegetační stupeň, který je vymezen i na svazích nad Jevišovkou.

Zastoupení jednotlivých skupin typů geobiocénů v řešeném území nelze s ohledem na neexistenci dostatečných podkladů o trofických, hydrických a mikroklimatických poměrech území a nepřítomnost jednoznačných bioindikátorů na intenzivně obhospodařovaných pozemcích stanovit s větší přesností. Na základě charakteristik zastoupených typů biochor a odvozených stanovištních podmínek lze v zájmovém území předpokládat výskyt především následujících STG:

2 A-AB 2-3 *Pini-querceta inferiora* (borové doubravy nižšího stupně) – dva segmenty

3 A-AB 2-3 *Pini-querceta superiora* (borové doubravy vyššího stupně)

3 AB 3 *Querci-fageta* (dubové bučiny)

3 AB-B 3 *Fageta paupera inferiora* (holé bučiny nižšího stupně)

3 A-AB 4 *Betuli-querceta roboris superiora* (březové doubravy vyššího stupně)

3 B 3 *Querci-fageta typica* (typické dubové bučiny)

3 BC 3 *Querci-fageta aceris* (javorové dubové bučiny)

3 BC 4(5a) *Fraxini-alneta aceris inferiora* (javorové jasanové olšiny nižšího stupně)

3 B-BD 4 *Tili-querceta roboris fagi* (lipové doubravy s bukem)

Pini-querceta inferiora et superiora - borové doubravy nižšího a vyššího stupně

2 A-AB 2-3, 3 A-AB 2-3

Přírodní stav biocenózy:

Přírozené lesní biocenózy se nezachovaly. Podle současného stavu znalostí lze usuzovat, že stromové patro bylo druhově velmi chudé. Dosti extrémní ekologické podmínky snášejí dub zimní (*Quercus petraea*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), bříza bělokorá (*Betula pendula*) a jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*). Vývojově mladší stádia se vyznačují dominantním podílem břízy a borovice. V přírozených podmínkách lze předpokládat cyklické střídání stádií s převahou borovice a stádií s převahou dubu.

Složení synuzie podrostu je možno charakterizovat pouze na základě současných borových porostů. Často převládají trávy kostřava ovčí (*Festuca ovina*), metlička křivolaká (*Deschampsia flexuosa*), psineček rozkladitý (*Agrostis capillaris*), trojzubec poléhavý

(*Sieglingia decumbens*). Podrost doplňují acidofilní byliny kyselka obecná (*Acetosella vulgaris*), jestřábník chlupáček (*Hieracium pilosella*), černýš luční (*Melampyrum pratense*) aj., mechorosty (*Dicranum scoparium*, *Pleurozium schreberi*, *Leucobryum glaucum* aj.) a lišejníky, především dutohlávky (*Cladonia* sp.). Za degradační stádia jsou považována společenstva s vyšším zastoupením až dominancí vřesu obecného (*Calluna vulgaris*) a borůvky (*Vaccinium myrtillus*). V prosvětlených porostech a na lesních okrajích se nepravidelně mohou vyskytovat některé psamofyty, nejčastěji paličkovec šedý (*Corynephorus canescens*) a mateřídouška úzkolistá (*Thymus serpyllum*).

Aktuální stav biocenóz:

Za přírodě blízké lze považovat borové porosty, zaujímající převážnou část lokalit borových doubrav. Podíl dubu zimního je obvykle nepatrný, častěji bývá pěstován jako meliorační dřevina severoamerický dub červený (*Quercus rubra*), který se na některých lokalitách dokonce přirozeně zmlazuje. Pouze v nepatrné míře jsou segmenty této skupiny využívány i zemědělsky jako orná půda.

Význam a ohrožení:

Zemědělsky podprůměrně, lesnicky až průměrně produktivní stanoviště. Lesní porosty na lehkých písčitých půdách mají velký význam půdoochranný, neboť brání dalšímu pohybu větých písků.

Významné nebezpečí pro borové porosty představují požáry, které v rozsáhlejších komplexech mohou mít až katastrofální účinky.

Cílový stav biocenóz ve skladebných prvcích ÚSES:

Základní dřevinou biocenter a biokoridorů by v cílovém stavu měl být dub zimní. Podíl borovice lesní by neměl překročit 50 %. Doplnkovými dřevinami biocenter i biokoridorů jsou bříza bělokorá a jeřáb ptačí. Tam, kde jsou v blízkosti semenné duby zimní, je vhodné využít přirozeného šíření zoochorií pro postupné zvyšování účasti dubu v současných borových porostech. Tam, kde semenné duby nejsou, je třeba provádět v borových monokulturách podsadby dubu zimního.

Querci-fageta - dubové bučiny

3 AB 3

Přírodní stav biocenóz:

V druhově chudém dřevinném patře dominují buk (*Fagus sylvatica*) a dub zimní (*Quercus petraea*), nepravidelnou příměs tvoří habr (*Carpinus betulus*), méně často jednotlivě i další dřeviny - jedle bělokorá (*Abies alba*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*). Keře se obvykle nevyskytují.

Rovněž synusie podrostu je druhově chudá. Převažují acidofilní oligomezotrofy, z nichž bývá charakteristicky dominantní bika hajní (*Luzula luzuloides*). Z trav se často vyskytují metlička křivolaká (*Deschampsia flexuosa*), třtina rákosovitá (*Calamagrostis arundinacea*), vtroušeně i mezotrofní lipnice hajní (*Poa nemoralis*). Z bylin jsou nejčastější euryekní druhy, např. sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), konvalinka vonná (*Convallaria majalis*), jestřábníky (*Hieracium murorum*, *H. sabaudum* aj.), pštoček dvoulistý (*Maianthemum bifolium*), rozrazil lékařský (*Veronica officinalis*). Nepravidelně se vyskytují borůvka (*Vaccinium myrtillus*), ostřice kulonosná (*Carex pilulifera*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*), černýš luční (*Melampyrum pratense*), violka lesní (*Viola reichenbachiana*), mařinka vonná (*Galium odoratum*) aj. Charakteristický je ostrůvkovitý výskyt mechorostů, především ploníku ztenčeného (*Polytrichum formosum*).

Aktuální stav biocenóz:

Značná část ploch je využívána zemědělsky, zejména jako orná půda, zvláště v členitějším reliéfu jako louky a pastviny, příslušející převážně do chudších společenstev svazu *Arrhenatherion*. Lesní porosty byly již v minulosti většinou přeměněny na jehličnaté, především borové, ale i smrkové monokultury. Část lesů byla v minulosti obhospodařována jako pařeziny, takže došlo k ústupu buku a dodnes zde převládají výmladkové doubravy a habrové doubravy. Porosty s přirozenou dřevinnou skladbou se zachovaly jen výjimečně zejména v karpatské části Moravy.

Význam a ohrožení:

Z hlediska zemědělské i lesní produkce se jedná o podprůměrně až průměrně produktivní lokality. Pro ochranu genofundu mají nadprůměrný význam pouze zbytky přirozených lesních porostů a přírodě blízká travinná společenstva.

Nejvýznamnější ohrožení představuje opakované pěstování jehličnatých monokultur, při kterém dochází k zakyselování půd a k ochuzování biocenóz o druhy s mezotrofní tendencí. V těchto podmínkách dochází k totální likvidaci případného ojedinělého zmlazení listnatých dřevin zvěří. Zakládání smrkových monokultur v podmínkách této skupiny je zcela nevhodné. Smrčiny se zde málokdy dožijí mytného věku, neboť trpí suchem a v období gradace kůrovců odumírají.

Cílový stav biocenóz ve skladebných prvcích ÚSES:

V reprezentativních lesních biocentrech jsou cílovými společenstvy bučiny s příměsí dubu zimního s jednoduchou porostní strukturou. Vzhledem k tomu, že v současné době převažují i ve vymezených biocentrech této skupiny jehličnaté porosty, je nezbytné uskutečnit přeměnu umělou výsadbou původních listnáčů vhodné provenience. Listnaté výsadby je nezbytné chránit oplocenkami před zničením okusem zvěří. V listnatých porostech biocenter je možné ponechávat jednotlivé výstavky starých borovic. I v trasách biokoridorů je třeba postupně zvyšovat zastoupení buku a dubu.

***Fageta paupera inferiora* - holé bučiny nižšího stupně**

3 AB-B(BC) 3

Přírodní stav biocenóz:

V dřevinném patře naprosto dominuje buk (*Fagus sylvatica*), který zde vytváří přirozené monocenózy, zpravidla jen nepatrně výškově rozrůzněné. Zcela ojediněle jsou přimíseny další dřeviny, nejčastěji dub zimní (*Quercus petraea*) a habr (*Carpinus betulus*).

Charakteristickým rysem holých bučin je velmi nízká pokryvnost synusie podrostu, nepřesahující zpravidla 15 %, velmi často bývá bučina zcela bez podrostu. Tuto velmi nízkou pokryvnost vyvolává jednak silné zastínění zapojenými bukovými korunami, jednak nedostatek půdní vlhkosti. Svrchní vrstvy půdy jsou velmi silně prokořeněny. Intenzivní odsávání vlhkosti kořeny buku způsobuje nedostatek vody pro bylinné patro. Poněkud vyšší bývá pokryvnost v časném jarním období před olistěním stromového patra, kdy se mohou vyskytovat např. kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), hrachor jarní (*Lathyrus vernus*) a sasanka hajní (*Anemone nemorosa*). Z dalších druhů se nejčastěji vyskytují bika hajní (*Luzula luzuloides*) - především v chudších typech meziřady AB, kde na vývrátových kupách častěji roste i ploník ztenčený (*Polytrichum formosum*). V typech trofické řady B ojediněle rostou zejména lipnice hajní (*Poa nemoralis*), ostřice prstnatá (*Carex digitata*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), kapraď samec (*Dryopteris filix-mas*), hlístník hnízdák (*Neottia nidus-avis*), ostřice chlupatá (*Carex pilosa*), v jarním období je nápadný kvetoucí lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*). Řada druhů zde zůstává díky zastínění sterilní. V typech na přechodu k trofické meziřadě BC se charakteristicky vyskytují bažanka vytrvalá (*Mercurialis*

perennis), pitulník žlutý (*Galeobdolon luteum*) a v jarním aspektu bývá až hojná kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*).

Aktuální stav biocenóz:

Převládají lesní porosty se změněnou dřevinnou skladbou (smrk, borovice lesní), v karpatské části se častěji zachovaly zbytky převážně bukových porostů. Díky členitému reliéfu jsou lokality této skupiny využívány zemědělsky jen výjimečně.

Význam a ohrožení:

Středně a lépe produktivní lesní porosty s významnou půdoochrannou funkcí. Smrkové monokultury jsou zde velmi labilní, trpí suchem a houbovými chorobami. Zachovalé přirozené bučiny představují jedinečný příklad ekologicky stabilních lesních ekosystémů, které se přitom vyznačují velmi nízkou druhovou diverzitou rostlinné složky.

Cílový stav biocenóz ve skladebných prvcích ÚSES:

Všechny zachované zbytky přirozených bukových monocenóz je třeba začlenit do kostry ekologické stability. Cílovým stavem v lesních biocentrech jsou nesmíšené bučiny. Přechodně lze připustit vyšší zastoupení habru a dubu zimního.

Querci-fageta typica - typické dubové bučiny

3 B 3

Přírodní stav biocenóz:

V synusii dřevin převažuje dobře vzrůstný buk (*Fagus sylvatica*). Vždy se vyskytuje nejméně jako ojedinělá příměs v hlavní úrovni dub zimní (*Quercus petraea*). Zastoupení dalších dřevin je nízké. V podúrovni je někdy hojnější habr (*Carpinus betulus*), do hlavní úrovně mohou jednotlivě zasahovat lípy (*Tilia cordata*, *T. platyphyllos*) a javory (*Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*). Na kontaktu s biocenózami 4. vegetačního stupně se místy uplatňovala i jedle (*Abies alba*). Keřové patro nebývá vyvinuto, ve stádiu zralosti se častěji uplatňuje pouze zimolez pýřitý (*Lonicera xylosteum*) a lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*).

Synusie podrostu je tvořena takřka výhradně mezotrofními druhy. V Karpatech s přesahem do předhoří Dražanské a Českomoravské vrchoviny má synusie podrostu trávovitý ráz, dominantním druhem zde bývá ostřice chlupatá (*Carex pilosa*). V hercynské i karpatské části ČR bývá dominantní strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*). Pravidelně se vyskytují lipnice hajní (*Poa nemoralis*), strdivka nicí (*Melica nutans*), válečka lesní (*Brachypodium sylvaticum*), bika hajní (*Luzula luzuloides*) a ostřice prstnatá (*Carex digitata*). Typickou druhovou kombinaci dotvářejí byliny, k dominantám patří mařinka vonná (*Galium odoratum*), často též kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*) a ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea*). Pravidelně se vyskytují violka lesní (*Viola reichenbachiana*), lecha jarní (*Lathyrus vernus*), samorostlík klasnatý (*Actaea spicata*), rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedrys*), konvalinka vonná (*Convallaria majalis*), kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*), mateřka trojžilná (*Moehringia trinervia*), sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), mléčka zední (*Mycelis muralis*). Obvykle se vyskytuje i některý z heminitrofilních druhů, např. bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), kopytník evropský (*Asarum europaeum*), pitulník žlutý (*Galeobdolon luteum*).

Aktuální stav geobiocenóz:

Díky příznivým podmínkám pro zemědělské využití je převážná část typických dubových bučin na plošinách a mírných svazích přeměněna na pole. Na členitějším reliéfu jsou časté ovocné sady s převažujícími jabloněmi a švestkami, daří se zde ještě ořešáku vlašskému. Poměrně vzácně se zachovaly mezofilní trvalé travní porosty, zejména polokulturní ovsíkové louky. I ve společenstvech travinnobylinných lad převažuje ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum*

elatius), charakteristicky se zde vyskytují některé teplomilnější druhy s těžištěm výskytu v nižších vegetačních stupních - např. mařinka psí (*Asperula cynanchica*), šalvěj přeslenitá (*Salvia verticillata*), divizna rakouská (*Verbascum austriacum*), devaterník penízkovitý (*Helianthemum nummularium*), mochna jarní (*Potentilla neumanniana*) aj. V liniových dřevinných společenstvech na agrárních terasách a na lesních okrajích se ze stromů typicky uplatňují habr (*Carpinus betulus*) a babyka (*Acer campestre*), na rozdíl od lesních společenstev je druhově bohaté keřové patro, v němž obvykle dominuje trnka (*Prunus spinosa*), často se vyskytují růže šípková (*Rosa canina*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*), řešetlák počistivý (*Rhamnus catharticus*), líska obecná (*Corylus avellana*).

Jen na necelé pětina plochy typických dubových bučin zůstaly zachovány lesní porosty. V hercynské části ČR je dřevinná skladba typických dubových bučin většinou zcela změněna ve prospěch jehličnanů. V borových porostech je charakteristická přirozeně vzniklá spodní etáž dubu a habru, buk se v těchto porostech vyskytuje jen zcela výjimečně. Poměrně často zde byly založeny smrkové monokultury. O jejich nevhodnosti na lokalitách typických dubových bučin svědčí jejich destrukce kůrovcem v první polovině 90. let. V podrostu kulturních smrčin se masově šíří neofyt netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*). Dřevinná skladba je změněna i v porostech výmladkového původu, kde došlo k vymizení buku a ke vzniku porostů charakteru dubohabrových hájů.

Význam a ohrožení:

Zemědělské kultury i lesní porosty jsou zde dobře produktivní. Právě v této skupině mají těžiště výskytu typické druhy organismů středoevropských listnatých lesů. Přírodě blízké segmenty mají proto velký význam pro ochranu jejich genofondu.

Nejvýznamnější ohrožení genofondu představuje přeměna listnatých lesů na jehličnaté monokultury. V jejich druhé a třetí generaci mizí typické druhy rostlin i z podrostu. Přirozené zmlazení listnatých dřevin bývá často likvidováno zvěří, takže dochází k narušení přirozeného vývoje lesních biocenóz nejen v hospodářských lesích, ale i v chráněných územích.

Cílový stav biocenóz ve skladebných prvcích ÚSES:

V biocentrech ve stádiu zralosti jsou vhodné různé porostní směsi buku a dubu zimního s jednotlivou příměsí dalších dřevin přirozené skladby. S výjimkou jedle bělokoré nelze připustit příměs jehličnanů a to ani v případech, kdy dochází k jejich přirozené obnově.

V nově zakládaných biokoridorech a interakčních prvcích lze připustit podstatně vyšší podíl dubu zimního (zvláště na zemědělské půdě), habru, javorů a lip. V okrajových keřových lemech se uplatní především líska, trnka, hlohy a růže šípková.

Querci-fageta aceris - javorové dubové bučiny

3 BC 3

Přírodní stav biocenóz:

Dřevinné patro je druhově pestré. K hlavním dřevinám buku (*Fagus sylvatica*) a dubu zimnímu (*Quercus petraea*) se pravidelně přidružují habr (*Carpinus betulus*), javory (*Acer platanooides*, *A. pseudoplatanus*), lípy (*Tilia cordata*, *T. platyphyllos*), místy i jilmy (*Ulmus minor*, *U. glabra*), nepravidelně i jedle (*Abies alba*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a třešeň ptačí (*Cerasus avium*). Z keřů se roztroušeně vyskytují srstka angrešt (*Grossularia uva-crispa*), zimolez pýřitý (*Lonicera xylosteum*), bez černý (*Sambucus nigra*) a lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*).

Synusie podrostu se obvykle vyznačuje vysokou pokryvností a tvoří ji kombinace mezotrofních a heminitrofilních druhů. K dominantám patří strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), ostřice chlupatá (*Carex pilosa*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), pitulník žlutý

(*Galeobdolon luteum*), bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), pravidelně se vyskytují hrachor jarní (*Lathyrus vernus*), kakost smrdutý (*Geranium robertianum*), kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), plicník lékařský (*Pulmonaria officinalis*), kopytník evropský (*Asarum europaeum*), netýkavka nedůtklivá (*Impatiens noli-tangere*), ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea*), šťável kyselý (*Oxalis acetosella*), kaprad' samec (*Dryopteris filix-mas*) aj., v časném jarním aspektu jsou nápadné dymnivky (*Corydalis cava*, *C. intermedia*), místy i kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*), zejména v Karpatech též hvězdnatec čemeřicový (*Hacquetia epipactis*), pryšec mandloňovitý (*Euphorbia amygdaloides*) a zapalice žluťuchovitá (*Isopyrum thalictroides*).

Aktuální stav biocenóz:

Poměrně časté jsou zbytky smíšených listnatých porostů s přírodě blízkou až přirozenou dřevinnou skladbou. Místy byl výmladkovým hospodařením z lesních porostů vytlačen buk a vznikly dubohabrové pařeziny s lípou a javory. Poměrně časté jsou i přírodě vzdálené smrkové porosty a borové porosty, v nichž se zachovaly původní listnáče zpravidla pouze v podúrovni.

Především segmenty na hlubších půdách, vzniklých na méně skeletovitých svahovinách, byly často přeměněny na zemědělskou půdu. Kromě terasovaných polí jsou zde časté sady (s převahou jabloní, hrušní, třešní a švestek) a travinná společenstva z okruhu svazu *Arrhenatherion*. Na mezích bývají druhově bohatá liniová dřevinná společenstva, tvořená habrem, babykou, hlohy, brsleny, řešetlákem počistivým, růží šípkovou a trnkou obecnou.

Význam a ohrožení:

Z hlediska lesní i zemědělské produkce se jedná o mírně nadprůměrné podmínky. Lesní a travinná společenstva mají velký význam půdoochranný. Vzhledem k vyšší druhové diverzitě má skupina i nadprůměrný význam pro ochranu genofundu.

Biodiverzitu i ekologickou stabilitu společenstev výrazně narušuje pěstování smrkových monokultur. V synusii podrostu se místy až dominantní stává invazní netýkavka malokvětá, která vytlačuje většinu druhů přirozeného bylinného podrostu.

Cílový stav biocenóz ve skladebných prvcích ÚSES:

Zbytky smíšených listnatých porostů patří do kostry ekologické stability. Na území lesních biocenter je třeba vhodnými opatřeními podpořit vznik druhově bohatého dřevinného patra s využitím přirozené obnovy. Při výchovných zásazích v mladých porostech je třeba zachovat a podpořit zastoupení všech listnatých dřevin přirozené skladby. Druhově bohatší dřevinnou skladbu je třeba podpořit i v trasách lesních biokoridorů, především je nutno zajistit zastoupení javorů a lip. V biokoridorech a interakčních prvcích na zemědělské půdě je vhodné využít i teplomilnějších stromů a keřů např. babyky a řešetláku počistivého.

Z typologického systému ÚHÚL patří do této skupiny většina lesních typů souboru lipodubová bučina (3A), některé lesní typy souboru obohacená dubová bučina (3D) a souboru svahová dubová bučina (3F).

Fraxini-alneta aceris inferiora - javorové jasanové olšiny nižšího stupně

3 BC 4(5a)

Přírodní stav biocenóz:

Stromové patro je druhově velmi pestré, neboť kromě dřevin mokré hydrické řady se vždy vyskytují i dřeviny hydricky normální řady, především náročné druhy s nitrofilní tendencí. Základní druhovou kombinaci tvoří olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a javor klen (*Acer pseudoplatanus*), místy i lípa srdčitá (*Tilia cordata*). V javorových jasanových olšinách n. st. přistupují babyka (*Acer campestre*), javor mléč (*Acer*

platanoides) a habr (*Carpinus betulus*), ve vyšším stupni se může vyskytovat olše šedá (*Alnus incana*), z keřů růže alpská (*Rosa pendulina*) a zimolez černý (*Lonicera nigra*). Z dalších dřevin se v nižším i vyšším stupni vyskytují lípy, především lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*), jilmy, především jilm horský (*Ulmus glabra*), střemcha hroznovitá (*Padus avium*), jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*), vrba křehká (*Salix fragilis*), ojediněle i dub letní (*Quercus robur*), buk (*Fagus sylvatica*), smrk (*Picea abies*) a především v úžlabinách i jedle (*Abies alba*). Z keřů se nejčastěji vyskytují bezy (*Sambucus nigra*, *S. racemosa*), zimolez pýřitý (*Lonicera xylosteum*), kalina obecná (*Viburnum opulus*), srstka angrešt (*Grossularia uva-crispa*) a jíva (*Salix caprea*). Složení dřevinného patra je významně ovlivněno druhovým složením okolních porostů, a proto je značně proměnlivé.

V druhově rozmanitém bylinném patře převládají mezofilní druhy s nitrofilní tendencí, mokřadní druhy se vyskytují pouze v úzkém lemu podél potočních koryt nebo v plošně malých lokálních sníženinách. Nejčastěji se vyskytují válečka lesní (*Brachypodium sylvaticum*), ostřice třeslicovitá (*Carex brizoides*), ostřice lesní (*Carex sylvatica*), kostřava obrovská (*Festuca gigantea*), metlice trsnatá (*Deschampsia caespitosa*), pšeničko rozkladité (*Milium effusum*), z bylin bývá dominantní bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), dále se vyskytují např. kopytník evropský (*Asarum europaeum*), kostival hlíznatý (*Symphytum tuberosum*), ptačince (*Stellaria holostea*, *S. nemorum*), pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), netýkavka nedůtklivá (*Impatiens noli-tangere*), čarovník pařížský (*Circaea lutetiana*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*). Pravidelně se vyskytuje alespoň některý z kaprad'orostů, nejčastěji papratka samice (*Athyrium filix-femina*). Ve vyšším stupni pravidelně, v nižším stupni řidčeji jsou zastoupeny i některé druhy submontánní - např. devěsíl bílý (*Petasites albus*), prvosenka vyšší (*Primula elatior*), knotovka červená (*Melandrium album*). Z mokřadních druhů jsou nejčastější blatouch bahenní (*Caltha palustris*), mokřýš střídavolistý (*Chrysosplenium alternifolium*), krabilice chlupatá (*Chaerophyllum hirsutum*).

Aktuální stav biocenóz:

Zachované přírodě blízké lesní porosty se vyznačují pestrrou dřevinnou skladbou, při umělém zalesňování zpravidla vznikají nesmíšené jasanové, klenové a smrkové porosty. Přeměnou na louky vznikla mezofilní společenstva zejména psárkových luk svazu *Alopecurion*. Tam, kde po regulaci vodních toků došlo k trvalému snížení vlhkosti půd, jsou nyní většinou kulturní louky a dokonce i pole. Zemědělsky nevyužitelné jsou javorové jasanové olšiny v úzkých úžlabinách.

Význam a ohrožení:

Produkční potenciál lesních porostů i agrocenóz je mírně nadprůměrný. Přírodě blízké segmenty umožňují existenci rozsáhlé škály mezofilních druhů i řady druhů vlhkomilných. Z hlediska ochrany genofondu je zvláště významné především to, že javorové jasanové olšiny patří k druhově nejbohatším společenstvům hercynských i karpatských pahorkatin, vrchovin a hornatin. V jejich dřevinném patře se může vyskytovat většina druhů dřevin střeoevropského listnatého lesa.

Hlavní ohrožení spočívá v nadměrném vysušení půdního profilu v důsledku regulací toků a odvodnění. Luční společenstva jsou ohrožena ruderalizací, zbytky lesů přeměnou na druhově jednotvárné porosty. Javorové jasanové olšiny v úzkých úžlabinách často slouží jako deponia komunálních odpadů a zbytků po těžbě dřeva.

Cílový stav biocenóz ve skladebných prvcích ÚSES:

Biocentra i biokoridory této skupiny by se měly vyznačovat pestrrou dřevinnou skladbou, ve které se uplatňují jak dřeviny vlhkomilné, tak i mezofilní. Základními dřevinami při nových výsadbách jsou jasan ztepilý, javor klen a ve vlhkých částech olše lepkavá. Ostatní dřeviny,

odpovídající přirozené skladbě lze doplňovat podle místních podmínek. Jedle je vhodná pouze do stinných úžlabin. Smrk může tvořit pouze jednotlivou příměs, vzniklou přirozeným zmlazením a neměl by být vysazován. Cílovým stavem biocenter je vertikálně zapojený jednotlivě výběrný les.

Při navrhování lokálních ÚSES je třeba javorové jasanové olšiny v úžlabinách buď využít pro vedení lokálních biokoridorů vlhkomilné a mezofilní bioty, nebo je alespoň zařadit do sítě interakčních prvků.

Tili-querceta roboris fagi - lipové doubravy s bukem

3 B-BD (3)4

Přírodní stav biocenóz:

Na základě sporých zbytků přírodě blízkých lesních biocenóz lze usuzovat, že hlavními porostotvornými dřevinami byly dub letní (*Quercus robur*), lípy (*Tilia cordata*, *T. platyphyllos*) s příměsí buku (*Fagus sylvatica*), javorů (*Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, vzácněji i *Acer campestre*) a habru (*Carpinus betulus*). Přirozené zastoupení dubu zimního (*Quercus petraea* agg.) je nutno ověřit. Velmi pravděpodobná je přirozená účast jedle (*Abies alba*) a možná též i jednotlivě vtroušeného smrku (*Picea abies*). Z keřů se charakteristicky vyskytuje kalina obecná (*Viburnum opulus*), častý je i bez černý (*Sambucus nigra*).

Synusie podrostu je druhově bohatá, tvoří ji především druhy mezotrofní, vždy se vyskytují druhy indikující přechodné zamokření a velmi často alespoň některé druhy s kalcifilní tendencí. K charakteristickým druhům patří válečka lesní (*Brachypodium sylvaticum*), žindava evropská (*Sanicula europaea*), bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), čarovník pařížský (*Circaea lutetiana*), kopytník evropský (*Asarum europaeum*), pšeníčko rozkladité (*Milium effusum*), místy až spoludominantní bývá ostřice třeslicovitá (*Carex brizoides*), sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea*) aj. Ze vzácnějších druhů zde rostou např. bradáček vejčitý (*Listera ovata*), prvosenka vyšší (*Primula elatior*), lilie zlatohlávek (*Lilium martagon*), medovník meduňkolistý (*Melittis melissophyllum*) a jaterník podléška (*Hepatica nobilis*).

Aktuální stav biocenóz:

Naprostu převažuje orná půda, pouze ve fragmentech se zachovaly luční porosty s převahou vlhkomilných druhů řádu *Molinietales*. Ve zbylých lesích převažují smrkové monokultury, dosti časté jsou smíšené listnaté porosty s rozmanitou dřevinnou skladbou (zpravidla s dominancí dubu letního, habru a lip) a druhově bohatým bylinným podrostem. Takovéto přírodě blízké porosty se v zemědělské krajině zachovaly zejména ve starých oborách a bažantnicích.

Význam a ohrožení:

Zemědělsky i lesnický nadprůměrně produktivní lokality. Zbytky přírodě blízkých lesních i lučních společenstev se vyznačují nadprůměrným významem pro ochranu biodiverzity, neboť bývají často jedinými refugii v intenzivně využívané polní krajině.

Při pěstování smrkových monokultur dochází k postupnému úbytku mezotrofních a náročnějších druhů v důsledku zakyselení půd a hromadění surového humusu. Smrkové monokultury jsou zde sice dobře produktivní, ale silně labilní, ohrožované především větrem a hnilobami.

Cílový stav biocenóz ve skladebných prvcích ÚSES:

Všechny přírodě blízké smíšené lesní porosty s převahou listnatých dřevin přirozené skladby patří do kostry ekologické stability a měly by být prioritně využity pro lokalizaci biocenter. Hlavní dřevinou biocenter i biokoridorů by měly být duby, především dub letní, pravidelnou

příměs budou tvořit habr, buk, lípy a javory. Jedli je vhodné doplňovat především v těch biocentrech, kde je historicky prokázán její výskyt. V keřových lemech je vhodné využít zejména kalinu obecnou a lísku.

Z typologického systému ÚHÚL patří do této skupiny většina lesních typů souborů jedlo(buková) doubrava (2O) a jedlodubová bučina (3O) a některé lesní typy souborů vlhká buková doubrava (2V) a vlhká dubová bučina (3V).

2.2.7. Fauna

Převážně zkulturněná krajina východního předhůří Českomoravské vrchoviny hostí ochuzenou faunu, silně ovlivněnou sousedstvím severopanonské podprovincie na východě (ježek východní, myšice malooká, lejsek bělokrký, bramborníček černohlavý ap.). Tento vliv se projevuje zejména průnikem mediteránního a pontomediteránního prvku směrem do nitra Českomoravské vrchoviny údolími západomoravských řek Dyje a Jihlavy. Fauna měkkýšů Podyjí se podobá fauně údolí střední Vltavy. Hlavní řeky náleží do parmového pásma, pod přehradami se však vytvořilo druhotné pásmo pstruhové. Potoky náleží do pstruhového pásma.

Lesní porosty v k. ú. Vranovská Ves jsou součástí migračně významného území pro velké savce. Jižně od řešeného území je vymezena migrační osa, která je při přechodu přes silnici 38 vyhodnocena jako „místo omezení dálkového migračního koridoru“.

2.3. POPIS A ANALÝZA AKTUÁLNÍHO STAVU KRAJINY,

Jak je popsáno výše, jedná se o krajinu s výrazným souvislým odlesněním na cca 2/3 plochy, zatímco lesní porosty jsou součástí rozsáhlejšího komplexu ve východní až jihovýchodní části řešeného území. Přitom západní hranici k. ú. Vranovice tvoří okraj navazujícího dalšího lesního komplexu.

Výrazným zásahem do krajiny bylo vybudování dvou solárních parků v tratích Dlouhé louky, především ale Přední a Zadní junáky. V agrární části odlesněného území chybí především bývalé meze a luční porosty podél vodních toků, rovněž tak alejové výsadby u cest.

Ve vztahu k ekologické stabilitě krajiny mají zásadní význam pouze trvalé vegetační formace. Dělíme je na:

1. lesní porosty,
2. trvalé travní porosty (louky, pastviny, stepi, lada),
3. břehové a doprovodné porosty vodních toků a ploch,
4. doprovodnou vegetaci komunikací,
5. rozptýlenou trvalou vegetaci,
6. zahrady, sady a vinice,
7. veřejnou a vyhrazenou zeleň.

Lesní porosty

Jak je uvedeno výše, lesy jsou zastoupeny na cca 1/3 území. Ty jsou obhospodařovány v rámci lesního úseku Vranovská Ves, příspěvkové organizace Městské lesy Znojmo. Konkrétně se jedná o oddělení 48 a části oddělení 49 (porosty C - F) a 50 (porosty A, B). Dominantní dřevinou je borovice lesní, místy i modřín opadavý, zastoupen je i dub (místy tvoří téměř monokulturní porosty středního a staršího věku, obecně je pak často zastoupen ve mladších skupinách ve formě mlazin, případně odrůstajících kultur), bříza, habr, smrk. Lesní komplex je tvořen mozaikou věkově i druhově různorodých porostních skupin. V mladších

věkových třídách se jedná spíše o monokultury, u starších jsou časté dvouúrovňové směsi (především kombinace borovice či modřínu v hlavní úrovni a různých listnáčů (nejčastěji habru) ve spodní etáži až keřovém patře.

Roztroušeně se v severní části území se nalézají tři menší plošky lesa, které jsou tvořeny v jednom případě částečně prosychajícím porostem s dominantní borovicí, v těsném sousedství pak plochou spíše s nárosty sukcesních dřevin a východněji pak v trati Štítarské louky ploškou s dominantním modřínem, doplněným borovicí, smrkem a dubem a v keřovém patře bezem černým.

Trvalé travní porosty

Travní porosty se oficiálně dle KN skoro nevyskytují. Jedná se pouze o menší plochy v těsné blízkosti zastavěného území obce. Ve skutečnosti je zatravněna celá jižní polovina řešeného území, kde se nalézají solární parky. Jednak došlo k zatravnění přímo pod solárními panely, zároveň je ale zatravněn svah nad Hostěradským potokem mezi oběma solárními parky i svah v trati Zadní junáky v jižní části území. Jedná se o intenzivně udržované louky (antropogenní biotop X5 dle katalogu biotopů ČR). Přírodě bližší, avšak degradovaný charakter mají TTP mezi silnicí a Hostěradským potokem u osady Hostěrádky (T1.1 – mezofilní ovsíkové louky).

Břehové a doprovodné porosty vodních toků a ploch

Severní hranici území tvoří potok Stanůvka, nelze zde ale hovořit o významnějším břehovém porostu (spíše jednotlivé dřeviny jako pozůstatek původně bohatšího porostu doplněné o náletové keře bezu černého). Hostěradský potok ve své horní části je napřímen a bez dřevinné vegetace, naopak pod samotou Hostěrádky je lemován zapojeným pruhem převážně olše lepkavé, doplněné dalšími druhy (bříza bělokorá, vrba křehká, jasan ztepilý, lípa velkolistá, dub letní, třešň ptačí, v keřovém patře pak bez černý). Hraniční Plenkovický potok na jihovýchodě je zároveň hranicí lesního porostu a nemá výrazněji vyvinut břehový porost.

Pokud jde o stojaté vody, tak se v území vyskytuje rybníček uvnitř zastavěného území s menším vrbníkem a spíše ruderalními TTP na vtoku. Další rybníček je v oploceném prostoru v osadě Hostěrádky (silně degradovaná lokalita).

Doprovodná vegetace komunikací

Doprovodnou vegetací komunikací tvoří travinobylinné vegetační pásy liniového charakteru, lemující v řešeném území především silnice a zpevněné účelové komunikace. Okolo silnice 398 na Šumnou roste v zatáčce u křížku jeden javor mléč, o kousek nedaleko stožáru GSM je skupina tří třešní. Podél cesty od obce ke hřbitovu jsou při jižní straně nové výsadby jabloní (pravděpodobně okrasné kultivary), na ně navazují v rámci nových výsadeb i další druhy (lípa, klen, jeřáb, červenolistý kultivar javoru). Jinak se výraznější dřevinná vegetace podél cest (ani polních) nevyskytuje, TTP jsou pak v různém stádiu degradace (nejčastěji ruderalizace). V tomto ohledu lze lépe hodnotit udržované/sečené porosty v příkopech podél silnic.

Ekologický význam bývá rozličný, podstatná je zejména krajinná hodnota. Někdy mohou mít i důležitou funkci v protierozní ochraně. Z hlediska ÚSES jsou použitelné zejména jako interakční prvky.

Rozptýlená trvalá vegetace

Částečně se jedná o některé plochy popsané v předchozích odstavcích. Hlavní roli v k.ú. Vranovská Ves ale hrají zbytky mezí v blocích orné půdy na SZ od obce. Jsou vesměs zarostlé bezem černým, který je doplněn růží šípkovou, místy i hlohem, v trati U cihelny lze nalézt i zbytky původních ovocnanů (švestky, třešně). Bylinné patro je v naprosté většině silně ruderalizováno s absolutní dominancí kopřivy. Nejzajímavější a nejzachovalejší strukturou v této kategorii je linie dřevin se zbytky jabloní, švestek a třešní, doplněná v keřovém patře dominantním bezem černým a růží šípkovou, jdoucí od hřbitovu přibližně k severu. Před hřbitovem pak stojí mohutná lípa srdčitá.

Zahrady, sady, vinice

Sady jsou soustředěny v menších plochách kolem obce a v osadě Hostěrádky.

Většinu výše popsaných ploch můžeme řadit ke kostře ekologické stability, byť v k. ú. Vranovská Ves nelze mnoho segmentů hodnotit vysokým stupněm. Převážně se bude jednat o stupeň 2 a 3 - málo až středně stabilní, lesy s dřevinou skladbou odpovídající STG a několik málo dalších ploch bude patřit do stupně 4 - velmi stabilní.

Základní kostru ekologické stability tvoří komplex lesů na V – JV, břehové porosty a louky podél Hostěradského potoka u osady Hostěrádky, lesní remízky v severní části a zbytky mezí s ruderalizovanými společenstvy v blocích orné půdy.

3. NÁVAZNOST NA NADREGIONÁLNÍ A REGIONÁLNÍ SES, KONCEPCE NÁVRHU MÚSES.

3.1. NADREGIONÁLNÍ ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Pro řešené území je v současné době platná územně plánovací dokumentace vydaná krajem - Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále jen „ZÚR JMK“). Tato dokumentace vymezila v řešeném území samostatné plochy pro územní systém ekologické stability na nadregionální úrovni. Do řešeného území od východu zasahuje nadregionální biocentrum NRBC 29 Jankovec, z něž vede nadregionální biokoridor K 165MH s cílovými mezofilními hájovými společenstvy, který spojuje NRBC 29 Jankovec a NRBC 28 Údolí Dyje.

Vymezení NRBC Jankovec se v detailech liší od ZÚR JMK. To je způsobeno zpřesněním hranice v podrobnějším měřítku s cílem vázat ji na jednotky prostorového dělení lesa dle LHP.

Vymezení biokoridoru K 165MH v ÚP Vranovská Ves není provedeno, jelikož je již v ÚP Olbramkostel vymezeno vedení, které odpovídá starším dokumentacím (původní Územně-technický podklad NR+RÚSES ČR) a které je po dohodě mezi příslušnými orgány územního plánování na krajské úrovni a ORP preferováno.

Je třeba zmínit, že východní část území je součástí zóny zvýšené péče v rámci vymezené evropské ekologické sítě EECONET.

3.2. REGIONÁLNÍ ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Regionální územní systém ekologické stability není v řešeném území zastoupen.

3.3. MÍSTNÍ (LOKÁLNÍ) ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Plán MÚSES navazuje na sousední vymezení MÚSES v okrese Znojmo – k. ú. Olbramkostel, Pavlice a Ctidružice. Směrem na k. ú. Štítary a Šumná není ÚSES umístěn/vymezen. Napojení na MÚSES sousedních k. ú. je bezproblémové.

Místní systém ekologické stability navržený pro řešené území na ZPF a PUPFL sestává celkem z 6 skladebných částí (2 LBC a 4 LBK), podrobněji popsanych v tabulkové části plánu. MÚSES je v řešeném území reprezentován několika souvislými trasami biokoridorů ve vlhkých a mezofilních řadách (viz níže).

3.4. INTERAKČNÍ PRVKY

Metodickými podklady pro tvorbu ÚSES nejsou stanoveny žádné konkrétní požadavky, které by výrazněji omezovaly výslednou podobu interakčních prvků. Interakční prvky mohou mít tudíž velice rozmanitý charakter (např. náletových porostů dřevin, ovocných a okrasných alejí, polokulturních a ladních bylinných porostů apod.) a často plní v krajině vedle funkcí ekologických i jiné významné funkce (např. půdoochrannou, vodohospodářskou, estetickou).

Funkci interakčních prvků plní doprovodná vegetace vodotečí, komunikací, protierozní meze a další přírodě blízké formace. Ostatní, rovněž důležité prvky pro zachování krajinných hodnot v území je nutné navrhovat při řešení komplexních pozemkových úprav.

Mezi významné interakční prvky v řešeném území patří lesní porosty a společenstva křovin se zbytky ovocných dřevin na mezích.

3.5. REŽIMY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

3.5.1. Zvláště chráněná území

V k. ú. Vranovská Ves není vyhlášeno žádné zvláště chráněné území dle zákona 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů

3.5.2. NATURA 2000

V k. ú. Vranovská Ves se nenalézají ptačí oblasti ani evropsky významné lokality soustavy NATURA 2000.

3.5.3. Významný krajinný prvek

V k. ú. Vranovská Ves není registrován žádný významný krajinný prvek dle zákona 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Za VKP ze zákona se považují dle § 3 písm.b) zákona obecně lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy.

3.5.4. Přírodní park

Východní část řešeného území (od silnice 38/E59 na východ) spadá do přírodního parku Jevišovka zřízeného Nařízením 23 Jihomoravského kraje ze dne 4. 10. 2012.

3.6. OBECNÉ ZÁSADY ZAJIŠTĚNÍ FUNKČNOSTI ÚSES

1) na PUPFL je třeba hospodařit při těžbě způsobem, který udrží nebo zvýší přirozenou druhovou dřevinnou skladbu – tj.:

- podporovat přirozené celkové zmlazení dřevin - vytvářet etážový, různověký porost s vhodnou dřevinnou skladbou, podpořit zejména přirozené zmlazení listnatých dřevin, doplnění dřevinné skladby dle STG,
- při obnovách mýtních porostů uchovat v generativních porostech část porostní skupiny nebo semenných výstavků pro možnost vytváření přirozené obnovy lesa,
- pro uchování přirozených mlazin podstatně snížit stav vysoké zvěře a zamezit tak okusu a loupání na mladých porostech mimo oplocenky,
- při zalesňování porostů po obnovách respektovat lesní typy a jejich příslušnou přirozenou druhovou skladbu (i vzhledem ke klimatickým změnám zcela upustit od obnovy smrkem),
- ve zvýšená míře uplatňovat meliorační dřeviny a dřeviny doplňkové pro daný lesní typ,
- v porostech a skupinách zalesněných v minulých deceniích na typologicky nevhodných stanovištích borovicí doplnit postupně dřevinnou skladbu až na přirozenou druhovou dřevinnou skladbu.

2) na ZPF jsou doporučena realizovat mimo jiné tato opatření proti vodní a větrné erozi, zejména v místech s prokazatelnými erozními jevy nebo na plochách vysoce náchylných k erodovatelnosti (dle BPEJ):

- návrh vhodného umístění pěstovaných plodin, včetně ochranného zatravnění,
- návrh pásového pěstování plodin,
- ochranné obdělávání (bezorebné setí/sázení, setí/sázení do mulče, setí/sázení do mělké podmítky, setí/sázení do ochranné plodiny).

Technická opatření zahrnují

- tvorba průlehů a protierozních mezí,

- zatravnění údolnic a pruhu min. 5 m od břehových hran vodotečí ,
- polní cesty s protierozní funkcí,
- výsadby stromořadí podél cest.

Kromě opatření ke snížení nebezpečí či projevů eroze, je třeba vyžadovat, aby nedocházelo k aplikaci chemikálií, zvláště pesticidů v pruhu alespoň 10 m od okraje biocenter a biokoridorů.

Část navržených opatření je třeba vymáhat na hospodařících subjektech (agrotechnická opatření), část je možno usadit do území v rámci územního plánu a část je třeba řešit v rámci pozemkové úpravy.

Vzhledem k tomu, že většina biokoridorů je vymezena na orné půdě, je jejich šířka určena jednotně na 20 m, pouze LBK 03 je vymezen širěji. V trati Štítarské louky je součástí LBK 04 celý remíz, takže zde dochází k výraznějšímu překročení minimálního parametru 15 m dle metodických doporučení.

Důvodem pro zvětšení šířky LBK na 20 m je především potřeba zabezpečení výsadeb dřevin stromového patra a v okrajích vytvoření ekotonu z keřů a TTP s ohledem na § 1013, 1016 a především 1017 zákona 89/2012 Sb. (občanského zákoníku), ojediněle i smíšený charakter biokoridoru (LBK 03).

3.7. POPIS JEDNOTLIVÝCH VĚTVÍ MÍSTNÍHO ÚSES

Mezofilní větev NRÚSES „K 165MH“

Na východě je reprezentována NRBC 29 Jankovec, ze kterého by měla dle ZÚR pokračovat podél lesní cesty k západu. Aktuálně je ale preferováno vedení NRBC K165MH mimo řešené území, a to na JV nedaleko od hranice s k.ú. Olbramkostel, kde je vymezen NRBC v krátké podobě přes ornou půdu, křížení silnice I/38 a zaústěním do LBC U dubu (vše v k. ú. Olbramkostel. Odtud se stáčí lesním komplexem k JZ (krátce sleduje hranici k. ú. Vranovská Ves na území Olbramkostela).

Mezofilní větev MÚSES „U Olšiny – U cihelny - Za Jalovčím kopcem“

Trasa je vedena z lesního komplexu na k. ú. Ctidružice (LBC U Olšiny) údolnicí v bloku orné půdy (LBK 01) přes LBC 01 U cihelny k východu dále po orné půdě ve svahu v trati Štítarské louky na k. ú. Pavlice (LBC Za Jalovčím kopcem).

V detailu se mírně liší od původního vymezení. Důvodem je snaha o větší respektování terénu a vyšší účinnost proti případné vodní erozi.

Mezofilní větev MÚSES „U cihelny - Rezerva“

Celá trasa se nachází v řešeném území a spojuje obě LBC (LBC 01 U cihelny a LBC 02 Rezerva) jako LBK 02. Základní směr je severo-jihní až severozápadně-jihovýchodní. Z větší části je vymezena v blocích orné půdy, jv. od hřbitova se přimyká k drobné údolnici a je vedena lesním okrajem zčásti mýtním porostem, zčásti mlazinami až do LBC 02.

Část LBK 02 mezi LBC 01 U cihelny a hřbitovem je vedena výrazně odlišně od původního vymezení. Nové vymezení zčásti reaguje na pravděpodobné změny v aktuálním stavu krajiny oproti minulosti, využívá stávajících struktur v krajině (zbytky mezí s porosty bezu černého), vyhýbá se objektu ohrazeného hřbitova, případně má ambici fungovat jako opatření proti případné vodní erozi (především zorněný svah pod Kraví horou). V detailu se také lépe vypořádává se souběhem s vedením vodovodu v trati U cihelny.

Tento LBK se dostává do střetu s návrhem přeložky silnice I/38 (vymezeno jako koridor o šířce 100 m). Západně od obce je veden při okraji tohoto pruhu, u hřbitova jej kolmo přetíná

podél stávající cesty a před napojením do LBC 02 zasahuje do této plochy. Více o řešení kolize s návrhem přeložky silnice níže.

Smíšená hydrofilně-mezofilní větev MÚSES „Hostěradský potok“

Trasa sleduje koryto Hostěradského potoka jako LBK 03 od LBC 02 Rezerva po hranici k. ú. Olbramkostel, kde se napojuje do LBC U dubu. Jedná se o relativně přírodní vodní tok s vyvinutým břehovým porostem (pouze v severní části převažuje ruderální TTP – nadzemní vedení elektřiny) a navazující lesní porost na pravém břehu na úpatí svahu s převažující skladbou odpovídající dubohabřině. Z důvodu kombinace dvou větví je vymezená šířka LBK 40 m.

Tento LBK se dostává do střetu s návrhem přeložky silnice I/38 (vymezeno jako koridor o šířce 100 m) skoro v celé své délce. Kritickým místem je přitom napojení LBK 03 na LBC 02 Rezerva.

Více o řešení kolize s návrhem přeložky silnice níže.

3.8. ŘEŠENÍ KOLIZNÍ SITUACE

Jak je uvedeno výše, dostává se vymezení ÚSES v k. ú. Vranovská Ves do kolizní situace s návrhem přeložky silnice I/38, která má sloužit jako obchvat obce.

Vzhledem k tomu, že dopravní koridor je vymezen pouze jako pruh o šířce 100 m a není známo přesné umístění případného vlastního silničního tělesa, není možno přesně posoudit, v jak velkém rozsahu půjde o kolizi s ÚSES, případně zda a jak bude vhodné vymezení ÚSES v daném prostoru upravit. Současné vymezení se snaží případnou kolizi minimalizovat. Především vymezení LBK 02 ve své střední části (nad hřbitovem) je vedeno po okraji dopravního koridoru. V případě realizace obchvatu bude vhodné provést úpravu vymezení tak, aby se LBK 02 nacházel co neblíže silnice (ale mimo její ochranné pásmo).

Křížení LBK a přeložky silnice u hřbitova je vedeno snahou o co nejkratší překonání plánované stavby, ke kterému bude muset dojít, současně s využitím aktuálního stavu krajiny a s ohledem na reprezentativnost potenciálních přírodních podmínek. Při křížení dojde k přerušení LBK 02, které by mohlo být kompenzováno zvětšením šířky daného LBK alespoň na 30 m z obou stran přerušení.

Stávající kolize mezi LBK 02 a dopravním koridorem severně od LBC 02 Rezerva je spíše teoretické, protože LBK je veden v plochách PUPFL podél údolnice při dolní patě svahu, kam pravděpodobně těleso silnice nebude vkládáno.

Výrazná konfliktní situace nastává v ploše, kam je umístěno LBC 02 Rezerva, které reprezentuje jednak mezofilní ale také hydrofilní a nivní společenstva Hostěradského potoka. Právě v těchto místech probíhá i koridor pro přeložku silnice I/38. Zde bude velice záležet na technickém řešení překonání nivy silnicí. Konkrétní řešení musí být předmětem konzultace s biologii při tvorbě projektové dokumentace.

Stávající kolize mezi LBK 03 a přeložkou silnice I/38 bude kritická v místě napojení na LBC 02 Rezerva (viz výše), dále bude spíše teoretická, protože LBK je veden po korytě Hostěradského potoka a v plochách PUPFL na jeho pravém břehu, kam pravděpodobně nebude těleso silnice vkládáno.

3.9. POUŽITÉ ZKRATKY

BPEJ – bonitovaná půdně ekologická jednotka
HPJ – hlavní půdní jednotka
KN – katastr nemovitostí
LBC – lokální biocentrum
LBK – lokální biokoridor
LHP – lesní hospodářský plán
MÚSES – místní (lokální) územní systém ekologické stability
NRBC – nadregionální biocentrum
NRBK - nadregionální biokoridor
ORP – obec s rozšířenou působností
PUPFL – pozemek určený k plnění funkcí lesa
S, SV, V, JV, J, JZ, Z, SZ – označení světových stran
STG – skupina typů geobiocénů
TTP – trvalé travní porosty
ÚAP – územně analytické podklady
VKP – významný krajinný prvek
ZPF – zemědělský půdní fond

3.10. LITERATURA A ZDROJE

DEMEK J.a kol. (1987): Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Academia Praha, 584 s.
KŘÍŽ H. (1971): Regiony mělkých podzemních vod ČSR. Mapa 1:500 000. GgÚ ČSAV Brno.
QUITT E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Studia Geographica No 16. GgÚ ČSAV, Brno, 84 s. + mapa.
VLČEK V. (1971): Regiony povrchových vod ČSR. Mapa 1:500 000. GgÚ ČSAV Brno.
VLČEK V. a kol. (1984): Zeměpisný lexikon ČSR. Vodní toky a nádrže. Academia Praha, 315 s.
Mapové portály a WMS služby:
Český úřad zeměměřický a katastrální
Česká geologická služba
Výzkumný ústav meliorací a ochrany půd
Ústav pro hospodářskou úpravu lesa
<http://mapy.muznojmo.cz/app/maps.php>
<https://kontaminace.cenia.cz/>
<http://webgis.nature.cz/mapomat/>

4. TABULKOVÁ ČÁST

4.1. STRUKTURA TABULKY

Identifikace:	Jednoznačný kód v rámci katastrálního území
Název:	Individuální pojmenování biocenter; pro biokoridory popis propojení mezi dvěma biocentry („LBCab – LBCcd“)
Typ prvku:	BC – biocentrum BK – biokoridor
Hierarchie:	L – místní (lokální) R – regionální NR – nadregionální
Katastr:	Dotčená k. ú.
Lokalizace:	Specifikace polohy příslušné skladebné části ÚSES
STG:	Specifikace skupin typů geobiocénů
Výměra:	Výměra příslušné skladebné části ÚSES v m ² ; u biokoridorů za „/“ i délka v m (v řešeném k. ú.)
Ekostabilita:	Výpis stupňů ekologické stability všech dílčích ploch ve skladebné části ÚSES
Stav:	Popis aktuálního stavu
Funkčnost:	Rozlišení, zda jde o skladebnou část funkční (F), nefunkční (N) či částečně funkční (C). Pro přiřazení jedné z uvedených možností je rozhodující skutečnost, nakolik je daná skladebná část ÚSES v současném stavu schopná plnit svou funkci v systému. Jako "funkční" je označena taková skladebná část, u které je současný stav zastoupených biotopů vyhovující pro její plné fungování v systému (byť některé dílčí partie skladebné části mohou být ve stavu "nefunkčním"). Jako "nefunkční" je naopak označena taková skladebná část, která v celém (příp. téměř celém) rozsahu svého vymezení vyžaduje změnu způsobu využití. Ve všech ostatních případech jsou skladebné části označeny jako "částečně funkční". V případě, že daná skladebná část přesahuje mimo řešené území, údaj v položce se vztahuje výhradně k jejím partiím v řešeném území.
Ochrana:	Označení (zákonného) režimu ochrany – zvláště chráněné území (ZCHÚ + zkratka kategorie – NP, CHKO, NPR, NPP, PR, PP), významný krajinný prvek registrovaný/ze zákona (rVKP/zVKP), přírodní park (PřP), chráněná oblast přírodní akumulace vod (CHOPAV), pásmo hygienické ochrany 1. a 2. stupně (PHO I, PHO II), biosférická rezervace (BR), evropsky významná lokalita NATURA 2000 (EVL), ptačí oblast (PO), lokalita seznamu světového dědictví UNESCO (UNESCO), Ramsarský mokřad (RM), krajinná památková zóna (KPZ)
Cílový typ:	Hydrofilní/mezofilní/xerofilní/smíšený + další specifikace cílového společenstva
Opatření:	Specifikaci opatření v popisované skladebné části ÚSES za účelem dosažení funkčního stavu
Poznámka:	Uvedení dalších důležitých skutečností.

4.2. POPIS SKLADEBNÝCH ČÁSTÍ ÚSES

Identifikace: NRBC 29

Název: Jankovec

Typ prvku: BC

Hierarchie: NR

Katastr: Vranovská Ves, Pavlice, Bojanovice, Olbramkostel, Boskovštejn, Kravsko

Lokalizace: V - JV část řešeného území v komplexu lesů

STG: 2/3 A-AB 3, 3 AB-B 3, 3 B 3, 3 A-Ab 4, 3 B-BD 4 (jen v řešeném území)

Výměra: 526 672 m² (v řešeném území)

Ekostabilita: 3, 4

Stav: Rozsáhlý komplex lesních porostů různé druhové i věkové struktury, obecně převažují borové porosty (starší s listnatou podúrovní), porosty ve stádiu kultur, mlazin a tyčkovin nezřídka dubové

Funkčnost: částečně funkční (C)

Ochrana: zVKP – PUPFL, přírodní park (PřP)

Cílový typ: mezofilní hájová společenstva; dubohabřiny, doubravy

Opatření: jemnější způsoby hospodaření, podpora stanovištně původních druhů dřevin, ponechání výstavků na dožití a části mrtvého dřeva k rozkladu

Poznámka: porosty dle LHP - 49C, D, F, 50B (jen v řešeném území)

Identifikace: LBC 01

Název: U cihelny

Typ prvku: BC

Hierarchie: L

Katastr: Vranovská Ves

Lokalizace: Sev. okraj řešeného území v bloku orné půdy v místě lesních remízů

STG: 3 AB-B 3

Výměra: 44 055 m²

Ekostabilita: 1,2,3

Stav: Dvě dílčí plochy v bloku orné půdy (záp. remíz s prosychající dominantní BO, dále MD a SM, v okrajích BC, RZ; vých. remíz – směs převážně sukcesních dřevin se zbytky původního lesa, části s degradovanými a ruderalizovanými TTP, z keřů výrazněji BC)

Funkčnost: částečně funkční (C)

Ochrana: zVKP - PUPFL

Cílový typ: mezofilní hájová společenstva; dubohabřiny

Opatření: skupinové i jednotlivé výsadby dřevin s převahou DBZ, v omezené míře i zatravnění

Poznámka:

Identifikace: LBC 02
Název: Rezerva
Typ prvku: BC
Hierarchie: L
Katastr: Vranovská Ves
Lokalizace: SZ od osady Hostěrádky, lesní porosty ve svazích i nivě a TTP okolo Hostěradského potoka
STG: 3 AB-B 3, 3 B 3, 3 BC 4(5a)
Výměra: 67 415 m²
Ekostabilita: 2, 3, 4
Stav: Svahy s převahou dubohabřin až kyselých dobrav, místy s výrazným podílem BO, v záp. okraji v nivě olšina, v nivě pak ruderalizované TTP místy s nastupující sukcesí olše (dočasně – el. vedení)
Funkčnost: funkční (F)
Ochrana: zVKP – PUPFL, niva, vodní tok
Cílový typ: mezofilní: acidofilní doubravy s borovicí a příměsí habru přechází do dubohabrových hájů, hydrofilní: jasanová olšina (náhradní: pcháčová louka)
Opatření: jemnější způsoby hospodaření, podpora stanovištně původních druhů dřevin, ponechání výstavků na dožití a části mrtvého dřeva k rozkladu, kosení TTP v nivě 1x ročně
Poznámka: porosty dle LHP – 48B2c, 48C8, 48E2

Identifikace: LBK 01
Název: LBC U Olšiny (k. ú. Ctidružice) – LBC 01 U cihelny
Typ prvku: BK
Hierarchie: L
Katastr: Vranovská Ves, Ctidružice
Lokalizace: Sz. hranice řešeného území v údolnici v blozích orné půdy.
STG: 3 B 3
Výměra: 2 016 m² / 100 m (v řešeném území)
Ekostabilita: 1
Stav: Blok orné půdy v drobné údolnici
Funkčnost: nefunkční (N)
Ochrana:
Cílový typ: mezofilní; dubohabřina
Opatření: založit ze stanovištně odpovídajících dřevin
Poznámka: LBK pokračuje na k. ú. Ctidružice, kde se v lesním komplexu napojuje na LBC U Olšiny

Identifikace: LBK 02
Název: LBC 01 U cihelny – LBC 02 Rezerva
Typ prvku: BK
Hierarchie: L
Katastr: Vranovská Ves
Lokalizace: Cca střed řešeného území; bloky orné půdy, okraj lesa
STG: 3 A-AB 2-3, 3 BC 4(5a)
Výměra: 47 435 m² / 2 300 m
Ekostabilita: 1, (2), 3
Stav: převažují bloky orné půdy se zbytky ruderalizovaných mezí s dominantním bezem černým; v jižní části okraj lesního porostu částečně mýtního věku, částečně mlaziny s převahou dubu
Funkčnost: nefunkční (N)
Ochrana: zVKP – PUPFL
Cílový typ: mezofilní; dubohabřina
Opatření: založit ze stanovištně odpovídajících dřevin; v lese podpora stanovištně původních dřevin a ponechání části mrtvého dřeva k rozpadu
Poznámka: délka překračuje max. povolenou délku, avšak zčásti je vedena při okraji lesa, který může fungovat jako biocentrum; kolize s přeložkou silnice I/38

Identifikace: LBK 03
Název: LBC 02 Rezerva – LBC U dubu (k. ú. Olbramkostel)
Typ prvku: BK
Hierarchie: L
Katastr: Vranovská Ves
Lokalizace: JV část území podél Hostěradského potoka pod osadou Hostěrádky
STG: 3 BC 3, 3 BC 4(5a)
Výměra: 26 372 m² / 620 m
Ekostabilita: 3, 4
Stav: část nivy Hostěradského potoka s převážně vyvinutými břehovými porosty s dominantní olší a navazující porost dubohabřin, místy s podílem jehličnanů (okrajové partie pod lesní cestou); částečně degradované TTP v nivě
Funkčnost: funkční (F)
Ochrana: zVKP – PUPFL, niva, vodní tok
Cílový typ: hydrofilní: jasanová olšina (náhradní: pcháčová louka, příp. psárková louka); mezofilní: dubohabřina
Opatření: jemnější způsoby hospodaření, podpora stanovištně původních druhů dřevin, ponechání výstavků na dožití a části mrtvého dřeva k rozkladu, kosení TTP v nivě 1x ročně
Poznámka: kolize s přeložkou silnice I/38

Identifikace: LBK 4
Název: LBC 01 U cihelny – LBC Za Jalovčím kopcem (k. ú. Pavlice)
Typ prvku: BK
Hierarchie: L
Katastr: Vranovská Ves, Pavlice
Lokalizace: Sev. část řešeného území; bloky orné půdy, remízek
STG: 3 AB-B 3, 3 B 3
Výměra: 20 787 m² / 990 m (v řešeném území)
Ekostabilita: 1, (2-3)
Stav: dominují bloky orné půdy; jeden remízek s modřínem a příměsí borovice, smrku a dubu s ruderalizovaným podrostem, v němž dominuje bez černý
Funkčnost: nefunkční (N)
Ochrana: (zVKP – PUPFL)
Cílový typ: mezofilní; dubohabřina
Opatření: založit ze stanovištně odpovídajících dřevin; v remízu při obnově použít dřeviny dle STG – především dub
Poznámka: